

קנג:

עין משפט
נר מצוה

מי שהחשיך פרק עשרים וארבע שבת

מסורת הש"ס

(א) תרומת פירא מ"א תבית
 ק"ג. (ד) ט"ו ט"ז. (ה) ט"ח. (ו) ט"ט.
 ועיקר תוספת ימינו ז' ימים.
 (ז) תוספת יום.
 (ח) תוספת יום.
 (ט) תוספת יום.
 (י) תוספת יום.
 (יא) תוספת יום.
 (יב) תוספת יום.
 (יג) תוספת יום.
 (יד) תוספת יום.
 (טו) תוספת יום.
 (טז) תוספת יום.
 (יז) תוספת יום.
 (יח) תוספת יום.
 (יט) תוספת יום.
 (כ) תוספת יום.

תורה אור השלם

1 כבר אלהים הסתר דבר
 וכבר נעלם חקר דבר.
 מלבי"ם ב
 2 ויום השביעי שבת לוי
 אלהים לא תעשה כל
 מלאכה אהב ונבן ובחן
 עבוד ואמרו וכוונתו
 וגר אשר בשעריך.
 שמות כ
 3 האורח בבני ישראל
 ולפי דבר חכמים תורה
 אחת יהיה לכם לעשה
 כשנראה והתבט אשר
 עבוד ואמרו וכוונתו
 וגר אשר בשעריך.
 שמות כ
 4 האורח בבני ישראל
 ולפי דבר חכמים תורה
 אחת יהיה לכם לעשה
 כשנראה והתבט אשר
 עבוד ואמרו וכוונתו
 וגר אשר בשעריך.
 שמות כ

רבינו הגאון (הפסד)

התורה שאילו באו להוסיף
 מדיניות חוששין שמה
 יפסדו גם דברי תורה שכן
 העיקר שיביא אדם להרהר
 ולומר כשם שיה אנו
 התורה אלא כדברינו. על
 ולפי זה י"ש מן המצוות
 האחרות מדרבנן כמין
 ובא לגזור כמבואר פרי"ם.
 אמר מר ארון עמר נבני
 מניחו על המור. ואיכסין
 עלה והלא חסר הוא
 והמאמר אמר לא תעשה כל
 מלאכה. ואיכסין כהמאמר
 כשהיא מולכת ונעלו
 עליה. כשהיא עומדת ונטלו
 הימנה. או כפי תבניתו אמר
 שרי ולמה חסר ולא אמר
 הכריז. ופירק רב פסא
 כל שבטנו חייב הטאת
 בחיובו פסד אבל אמר,
 פ"י כל מלאכה שהענייה
 חייב הטאת כגון טענת
 פסד ד' אמות בהרי"ג
 אם ישען חבירו פסד
 אבל אמר. ואם ישען
 בהמתו פסד. ולמה לא
 ולכלכל שלא תאמר עקרה
 ודומה. וזה שאמר ר' אבא
 בר אבהו היתה חבילה
 נטויה על חבירו ר"ן
 תחתיה עד שמגיע לביתו.
 מדייקין למהמור דוקא
 ר"ן. ומפיקין לטעמיה
 ש"ם והלכתא בוחית. וכן
 דליבט טאן דפליגי עליה.
 ד' לאו שמכניס ומפיק
 אלא הולך בתורה ושמעיה
 לפתחו חבירו ביידיה כלפי
 פת החיצו ופניו לחץ
 וזרק החבילה מעל כתיפו
 בחצי דרך הפתח ר"ן רישא
 בלא עמידה. וזה פירושו
 דרוביק לה כללאר דרוביק
 שלא כדרך ספק ומכנס
 חבילות. אמר רבי ר' סב
 חסא הממטר אתה חבית
 בשבת בשוגג חייב הטאת.
 פ"י. כמיו חייב סקילה. פ"י.
 הממטר. הממטר והממטר
 ועליה משיר חייב. דמי
 המנויג בהמה פסד טענה
 מטאוי כניטש מטאוי על
 כתיפו. מוכיח כל העשה
 כל מלאכה אלא והממטר.
 הקיש בהמתו לו. והוא
 רבא ב' תשובות בהרי"ג. ח"ד
 דכתיב תורה אחת יהיה
 לכם לעשה בשנת התבט
 אשר תעשה ביד רמה.
 וקישור לא התורה לע"ז
 וכן רבינו עמר. והפסד מ"י
 ופסדו כ"א. והפסד מ"י

לא סאל לחולין. והוא תרומה לאסור לזרע וימור ויתרוס הפקה
 אחרת: שהיא ספק. אי דעת לנולתה היא לו לא ולר' יתכן ודאי
 לקטן יחיד ליה דלאו בר מלות הוא ולא לתרס דספק מיניו כמלות
 הוא: אליבא דרבנן. דלמרי

לא תצא לחולין מפני שהוא ספק כי תיבעי
 לך אליבא דרבנן דתנן: "המשה לא יתרומו
 ואם תרמו אין תרומתן תרומה אלו הן החרש
 שוטה וקטן והתורם את שאינו שלו יונברי
 שתרם את של ישראל אפילו ברשותו אין
 תרומתו תרומה מאי חרשי יהיב ליה דקמן
 אתי לכלל דעת או דילמא לקמן יהיב ליה
 דחרש אתי לאחלוף בגדול פיקה איבא
 דאמרי לחרש יהיב ליה איבא דאמרי לקמן
 יהיב ליה אין שם לא נברי ולא חמוד ולא
 חרש ולא שוטה ולא קטן מאי אמר רבי
 יצחק עוד אחרת היתה ולא רצו חכמים
 לגלותה מאי עוד אחרת היתה "מבולוכו
 פחות פחות מד' אמות אמאי לא רצו חכמים
 לגלותה משום יכבוד אלהים הסתר דבר
 וכבוד מלכים חקור דבר והלא מאי כבוד
 אלהים איבא דילמא אתי לאתויי ד' אמות
 ברה"ר תניא "ר"א אומר בו ביום גרשו סאה
 ר' יהושע אומר בו ביום מחקו סאה תניא
 משל דר"א למה הדבר דומה לקופה מלאה
 קישואין ודילועין אדם נותן לתוכה חרדל
 והוא מחוקת משל דר' יהושע למה הדבר
 דומה לעריבה מלאה דבש נותן לתוכה
 רימונים ואגוזים והיא מקיאה אחר מר אין
 עמו נברי מניחו על החמוד והלא מחמר
 ורחמנא אומר ילא תעשה כל מלאכה א"ר
 אדא בר אבהו מניחו עליה כשהיא מהלכת
 והא אי אפשר דלא קיימא להשתין מים
 ולהטיל גללים ואיבא עקירה והנחה יכשהיא
 מהלכת מניחו עליה כשהיא עומדת נוטלו
 הימנה אי הכי אפילו חברו נמי אמר רב פפא
 יבל שבגופו חייב הטאת בחברו פטור אבל
 אסור כל שחברו פטור אבל אסור בחמודו

מוחר לכתחלה א"ר אדא בר אבהו היתה חבילתו מונחת לו על כתיפו ר"ן
 תחתיה עד שמגיע לביתו דוקא ר"ן אבל קלי קלי לא מאי טעמא כיון
 דלית ליה היכירא אתי למיעבד עקירה והנחה סוף כי מנא לביתיה
 אי אפשר דלא קאי פורתא וקמעיל מרשות הרבים לרה"י דרוביק ליה
 כלאחר יד אמר רמי בר חמא "המחמר אחר בהמתו בשבת בשוגג חייב
 הטאת כמויד חייב סקילה מאי טעמא אמר "רבא דאמר קרא לא תעשה
 כל מלאכה אתה ובהמתך בהמתך דומיא דידיה מה הוא בשוגג חייב הטאת
 כמויד חייב סקילה אף בהמתו נמי בשוגג חייב הטאת כמויד חייב סקילה
 אמר רבא שתי תשובות בדבר חדא דכתיב "תורה אחת יהיה לכם לעושה
 בשגה והנפש אשר תעשה ביד רמה "הוקשה כל התורה כולה לע"ז
 מה ע"ז רעבד מעשה בגופיה ה"נ עד רעבד מעשה בגופיה ועוד
 "תנן "המחלל את השבת בדבר שחייבין על שגגתו הטאת ולא על דונו סקילה
 "סקילה מכלל דאיבא מיד דאין חייבין על שגגתו הטאת ולא על דונו סקילה
 ומאי ניהו לאו דמחמר לא "תחומין ואליבא דר"ע והבערה אליבא דר' יוסי
 רב

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה
 וקטן לשוטה הו אמרין אתה
 לאחלוף בגדול פיקה: בו ביום
 גרשו סאה בו נותן לתוכה חרדל והיא
 מחוקת. ה"נ כשגורו י"ח דבר היתה
 חסרה גזירה זו על נותן כיסו לנכרי
 עד שגורו עליה ומלאו הסאה לנמרי
 כמו שמתו חרדל לתוכה: ר' יהושע
 אומר בו ביום מחקו סאה כו' נותן
 למוכה אגוזים ורמונים והיא מקיאה.
 כמו כן קודם שגורו על מנינת כיס
 לנכרי היו מותרין להוליכו פחות
 פחות מד' אמות עמוך כן אתי
 לאתויי ד' אמות עריבה שהיתה
 מלוכה עד שהסירו האגוזים והרמונים
 ואחר שהסירו האגוזים והרמונים
 שוב לא הקיאה יותר כן כשגורו יתן
 כיסו לנכרי אסרו נמי להוליך פחות
 פחות מד' אמות והשפא ר"א ורבי
 יהושע ענייה לשנח ולא כפירוש
 הקונטרס פירש דרבי יהושע דלמך
 שלא עשו היטב שהרבו לגזור יותר
 מדאי דלא משמע הכי גירושמי
 פ"ק דמסילתין דלמך חסא אמר
 ליה ר' אלן היתה חסרה ומלאה
 יאות חנית שהיא מלאה אגוזים כל
 מה שאתה נותן לתוכה שומעין היא
 מחוקת אמר ר' יהושע אלן היתה
 מלאה וחסרה יאות חנית שהיא
 מלאה שכן כל מה שאתה נותן לתוכה
 מים היא מפורט השמן. מ"ר:
 ולכרנה גיל שהסירו קשה לו דלא שייך
 למימר גבי מים כמו שמפרי"ם גבי סוף
 נמוך ליה ר' יהושע ור' יוחנן
 כי מטי לביתיה א"א דלא קאי וקא
 מעי"א פרשות הרבים לרשות היחיד.
 מימה כדשנין להוליכו פחות פחות
 מד' אמות תקשי ליה נמי הכי:
 ולאמי

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה
 וקטן לשוטה הו אמרין אתה
 לאחלוף בגדול פיקה: בו ביום
 גרשו סאה בו נותן לתוכה חרדל והיא
 מחוקת. ה"נ כשגורו י"ח דבר היתה
 חסרה גזירה זו על נותן כיסו לנכרי
 עד שגורו עליה ומלאו הסאה לנמרי
 כמו שמתו חרדל לתוכה: ר' יהושע
 אומר בו ביום מחקו סאה כו' נותן
 למוכה אגוזים ורמונים והיא מקיאה.
 כמו כן קודם שגורו על מנינת כיס
 לנכרי היו מותרין להוליכו פחות
 פחות מד' אמות עמוך כן אתי
 לאתויי ד' אמות עריבה שהיתה
 מלוכה עד שהסירו האגוזים והרמונים
 ואחר שהסירו האגוזים והרמונים
 שוב לא הקיאה יותר כן כשגורו יתן
 כיסו לנכרי אסרו נמי להוליך פחות
 פחות מד' אמות והשפא ר"א ורבי
 יהושע ענייה לשנח ולא כפירוש
 הקונטרס פירש דרבי יהושע דלמך
 שלא עשו היטב שהרבו לגזור יותר
 מדאי דלא משמע הכי גירושמי
 פ"ק דמסילתין דלמך חסא אמר
 ליה ר' אלן היתה חסרה ומלאה
 יאות חנית שהיא מלאה אגוזים כל
 מה שאתה נותן לתוכה שומעין היא
 מחוקת אמר ר' יהושע אלן היתה
 מלאה וחסרה יאות חנית שהיא
 מלאה שכן כל מה שאתה נותן לתוכה
 מים היא מפורט השמן. מ"ר:
 ולכרנה גיל שהסירו קשה לו דלא שייך
 למימר גבי מים כמו שמפרי"ם גבי סוף
 נמוך ליה ר' יהושע ור' יוחנן
 כי מטי לביתיה א"א דלא קאי וקא
 מעי"א פרשות הרבים לרשות היחיד.
 מימה כדשנין להוליכו פחות פחות
 מד' אמות תקשי ליה נמי הכי:
 ולאמי

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה
 וקטן לשוטה הו אמרין אתה
 לאחלוף בגדול פיקה: בו ביום
 גרשו סאה בו נותן לתוכה חרדל והיא
 מחוקת. ה"נ כשגורו י"ח דבר היתה
 חסרה גזירה זו על נותן כיסו לנכרי
 עד שגורו עליה ומלאו הסאה לנמרי
 כמו שמתו חרדל לתוכה: ר' יהושע
 אומר בו ביום מחקו סאה כו' נותן
 למוכה אגוזים ורמונים והיא מקיאה.
 כמו כן קודם שגורו על מנינת כיס
 לנכרי היו מותרין להוליכו פחות
 פחות מד' אמות עמוך כן אתי
 לאתויי ד' אמות עריבה שהיתה
 מלוכה עד שהסירו האגוזים והרמונים
 ואחר שהסירו האגוזים והרמונים
 שוב לא הקיאה יותר כן כשגורו יתן
 כיסו לנכרי אסרו נמי להוליך פחות
 פחות מד' אמות והשפא ר"א ורבי
 יהושע ענייה לשנח ולא כפירוש
 הקונטרס פירש דרבי יהושע דלמך
 שלא עשו היטב שהרבו לגזור יותר
 מדאי דלא משמע הכי גירושמי
 פ"ק דמסילתין דלמך חסא אמר
 ליה ר' אלן היתה חסרה ומלאה
 יאות חנית שהיא מלאה אגוזים כל
 מה שאתה נותן לתוכה שומעין היא
 מחוקת אמר ר' יהושע אלן היתה
 מלאה וחסרה יאות חנית שהיא
 מלאה שכן כל מה שאתה נותן לתוכה
 מים היא מפורט השמן. מ"ר:
 ולכרנה גיל שהסירו קשה לו דלא שייך
 למימר גבי מים כמו שמפרי"ם גבי סוף
 נמוך ליה ר' יהושע ור' יוחנן
 כי מטי לביתיה א"א דלא קאי וקא
 מעי"א פרשות הרבים לרשות היחיד.
 מימה כדשנין להוליכו פחות פחות
 מד' אמות תקשי ליה נמי הכי:
 ולאמי

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה

לכר חייב בר אשי (ומר) שמואל כושיה. מ"ר: קדרש אתי
 "אחלוף בגדול פיקה. מימה א"ר לועל נמי אמאי קתמר שוטה
 וקטן לשוטה הו אמרין אתה
 לאחלוף בגדול פיקה: בו ביום
 גרשו סאה בו נותן לתוכה חרדל והיא
 מחוקת. ה"נ כשגורו י"ח דבר היתה
 חסרה גזירה זו על נותן כיסו לנכרי
 עד שגורו עליה ומלאו הסאה לנמרי
 כמו שמתו חרדל לתוכה: ר' יהושע
 אומר בו ביום מחקו סאה כו' נותן
 למוכה אגוזים ורמונים והיא מקיאה.
 כמו כן קודם שגורו על מנינת כיס
 לנכרי היו מותרין להוליכו פחות
 פחות מד' אמות עמוך כן אתי
 לאתויי ד' אמות עריבה שהיתה
 מלוכה עד שהסירו האגוזים והרמונים
 ואחר שהסירו האגוזים והרמונים
 שוב לא הקיאה יותר כן כשגורו יתן
 כיסו לנכרי אסרו נמי להוליך פחות
 פחות מד' אמות והשפא ר"א ורבי
 יהושע ענייה לשנח ולא כפירוש
 הקונטרס פירש דרבי יהושע דלמך
 שלא עשו היטב שהרבו לגזור יותר
 מדאי דלא משמע הכי גירושמי
 פ"ק דמסילתין דלמך חסא אמר
 ליה ר' אלן היתה חסרה ומלאה
 יאות חנית שהיא מלאה אגוזים כל
 מה שאתה נותן לתוכה שומעין היא
 מחוקת אמר ר' יהושע אלן היתה
 מלאה וחסרה יאות חנית שהיא
 מלאה שכן כל מה שאתה נותן לתוכה
 מים היא מפורט השמן. מ"ר:
 ולכרנה גיל שהסירו קשה לו דלא שייך
 למימר גבי מים כמו שמפרי"ם גבי סוף
 נמוך ליה ר' יהושע ור' יוחנן
 כי מטי לביתיה א"א דלא קאי וקא
 מעי"א פרשות הרבים לרשות היחיד.
 מימה כדשנין להוליכו פחות פחות
 מד' אמות תקשי ליה נמי הכי:
 ולאמי

רבינו הגאון

נאיבעיא להו לרבנן ולא
 אפשיט בהירא ליתיה וזהו
 יתן כיסו. כיון כי מן
 שאומר לחרש יש מן
 שאומר לקטן, ואם עשה
 כדאמר מן עשה. אמר
 אין עמו כברי ולא חסר
 את חרש ולא שוטה ולא
 קטן, ואין יתכן שי עס
 דרך להחיד לו להביאו
 במקום הראוי לשמירה
 והוא הבאנו פחות פחות
 מר. אמרו. ולא רצי חכמים
 ללגותה. ואמרי אפאי לא
 גרצי חכמים ללגותה. ואמרי
 נרצה ולמא אתו לאתויי
 ד' אמות בהרי"ג. תניא ר'
 אליהו אומר בו ביום
 גרשו סאה. מ"י בו ביום
 שדישית את כרי אלועז בו
 עזריה ברשע נרש סאה.
 מידת המא ששת קבין
 והוא מחוקק. והסיפוי הובינו כמה דברים מדיכרין כגון הגרישה שהיא יחירה על העיקר. והדיכרין שהוסיפו מן לחיור וסוף
 לאסור הכול לחיות העיקר שסור ומוחר. והוא כגון זה ששנינו נותן כיסו החירו לו לחתו לנכרי שלא יביאנו בעצמו ויחלל
 את השבת. או יביאנו בו. ולאסור, כל גירות שנוין מקצת מן (החרי) המותר לעשות נדר לנשא שהוא אסור מן התורה.
 ורבי יהושע אומר בו ביום מחקו סאה, פ"י העמידו לו דבר על עקרו לא פתחו ולא הוסיפו. אלא החירו העיקר המותר מן